

NOW HIRING

LIGHT SPEED
Logistics Inc.

OUR FAMILY WELCOMES YOU

- | U.S. Singles – Dedicated Truck
- | Desirable Lanes to the U.S.
- | U.S. Teams – New Dedicated Truck
- | Canadian Teams – New Dedicated Truck
- | Comprehensive Company Benefits
- | Flexible Work Schedule

LIGHT SPEED HAS YOU COVERED

Steve Hunt **O** 905.696.0700 **x**7224 **C** 905.229.9011 **E** shunt@lslinc.com
6015 Kestrel Road, Mississauga, ONTARIO L5T 1S8

www.lslinc.com

NATION-WIDE **TALK,**
TEXT & DATA PLAN

4.5GB
\$40/mo.

chatr
AUTHORIZED DEALER

379 Main St. North, Brampton | 905-451-0379
2456 Lake shore Blvd West, Etobicoke | 416-259-3654

Tuesday, May 11, 2021

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਂ ਤੇ
ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੈਸਾ

-ਗਨਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ-
ਦੋਸਤੋਂ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ
ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ
ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ
ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਉਹ
ਹੈ ਸਮਾਂ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੋਂਦੋਂ ਇੱਕ
ਵਾਰ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਮੁੜ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ। ਦੋਸਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ
ਚਿਰ ਸਥਾਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ
ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ
ਪੈਸੇ ਦੀ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਸਮਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਕੋਲ
ਆਪਣਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਹ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ
ਆਪਣਿਆ ਨੂੰ ਖੋਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ
ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੇ ਉਹ
ਦਾਦਾ- ਦਾਦੀ, ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਭੈਣ-
ਭਰਾ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ, ਦੋਸਤ
ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਹਰ
ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ
ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
। ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਯੁੱਗ
ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਏਨਾ-ਕੁ
ਵਿਆਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ
ਕੋਲ ਆਪਣਿਆ ਲਈ ਸਮਾਂ
ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਦੇਖਿਆਂ ਜਾਵੇ
ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਫਿਰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਫਿਰ ਟੀ.ਵੀ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ
ਜਾਂ ਮੋਬਾਇਲ 'ਤੇ ਗੇਮ ਖੇਡਣ ਲੱਗ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਫਿਰ ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਸੌਂ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ
ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ
ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਹੁਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਪਤਾ ਤੱਕ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਸਾਰਾ ਦਿਨ
ਵਿਆਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ
ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਏਧਰ -
ਓਧਰ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਬੱਕ
ਹਰ ਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਵੇਲੇ ਸੌ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ
ਫਿਰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
। ਬਜ਼ਾਰਗ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵੱਲ
ਦੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ
ਕਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਪਰ ਉਸ
ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਹ
ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ
ਗੱਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਈ ਲੋਕ ਸਮੇਂ
ਦੀ ਨਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਲੈਂਦੇ
ਹਨ ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਆਪਣਿਆ ਲਈ ਵੀ।
ਸੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ
ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ
ਉਸਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸਦੇ
ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਰਹੀ ਵਾਸਤੇ ਘੱਤ, ਸਮੇਂ ਨੇ ਇਕ
ਨਾ ਮੰਨੀ।
ਫੜ ਫੜ ਰਹੀ ਧਰੀਕ, ਸਮੇਂ
ਖਿਸਕਾਈ ਕੰਨੀ।
ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਸੱਕੀ ਰੋਕ ਅਟਕ ਜੋ
ਪਾਈ ਕੰਨੀ।
ਫਿਥੇ ਆਪਣੇ ਵੇਗ, ਗਿਆ ਟੱਧੇ
ਬੰਨੇ ਬੰਨੀ।
ਹੋ ਸੰਭਲ ! ਸੰਭਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ,
ਕਰ ਸਫਲ ਉੱਡਦਾ ਜਾਂਦਾ।
ਇਹ ਠਹਿਰਨ ਜਾਚ ਨਾ ਜਾਣਦਾ,
ਲੰਘ ਗਿਆ ਨਾ ਮੁੜ ਕੇ ਅਂਵਦਾ।
ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ
ਦੋਸਤੋਂ ਵੀ ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੂ ਮੈਲ
ਹੈ ਫਿਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇੱਕ
ਵਾਰ ਸਮਾਂ ਲੰਘਿਆ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ
ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੋ ਰਿਸ਼ਤੇ ਗਵਾ ਲੈਂਦੇ
ਹਾਂ ਜੋ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸੋ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ
ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਬੋੜ੍ਹਾ
ਹੀ ਕੱਢੋ। ਆਪਣੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਂ
ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ ਜੋ ਲੋਕ
ਆਪਣਿਆ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ
ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ 9 ਵਾਲੇ 'ਚਸਤਕ' ਪਿੜ ਵਿਚ ਹਾਰੂਨ ਖਾਲਿਦ ਦਾ ਲੇਖ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਲੇਖ ਦਾ ਮਜ਼ਮੂਨ ਹੈ 'ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਇਕੱਠ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਹੁਣ ...' ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਦੋਨੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦੋਨੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਲੇਖਕ ਭਾਈ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਥਬੀ ਭਾਈ ਸਾਧਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਾਧਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸਨ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਰੋਸ ਹੈ ਭਾਈ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 2008 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਬਜੂਦ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਰੂਨ ਖਾਲਿਦ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਥਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸੱਟ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਉਠਿਆ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਠਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 2012 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਦੀ ਬੰਸ ਵਿਚੋਂ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਈ ਆਸ਼ਿਕ ਅਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਮਸਲਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਠਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਆਸ਼ਿਕ ਅਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪਧਾਨ ਭਾਈ ਅੰਵਤਾਰ ਸਿੱਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਰਥਬੀਆਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੈ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਰਥਬੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਥੀ ਸਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਸਨ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੇਰੋਤ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵ ਸਪੁੱਤਰ ਰਜਾਦਾ ਤੇ ਸਜ਼ਾਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੁੱਤਰੀ ਕਾਂਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵ ਸਪੁੱਤਰ ਰਜਾਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਦਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਬਨ੍ਹ ਜੀ ਅੰਦਰ ਭਾਈ ਸਾਲ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਸਾਵਲੀ ਦੇ ਭਾਈ ਸਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਵਾਚਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ 966-68 ਤੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰੂਹਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਥਬੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਥਬੀਆਂ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਇਹਨਾਂ ਰਥਬੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਰੱਖ ਹੈ। ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸੰਗੀਤ ਮਾਇਆਵਾਦੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨੋਂ ਸੰਗਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਸੰਨ 1900 ਦੇ ਨੇਤੇ-ਤੇਤੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅੰਤਾਂ ਵੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਰਾਵਟਾਂ

ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ
ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ
ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਦਰਜ ਹੈ
ਕਿ “ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕੇਵਲ
ਸਿੱਖ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਰਬਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਰਬਾਬੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਥੀ ਸਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਪੁੱਤਰ ਰਜਾਦਾ ਤੇ ਸਜ਼ਾਦਾ ਅਤੇ ਇਕ ਸਪੁੱਤਰੀ ਕਾਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਸਜ਼ਾਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਹੁਜ਼ਰੀ ਰਾਗੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਦਾ ਦੋਵੇਂ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਬਨ੍ਹ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਾਲ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਹੁਜ਼ਰੀ ਰਾਗੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਸਾਵਲੀ ਦੇ ਭਾਈ ਸਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਲਵਡ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ 966-68 ਤੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰੂਹਾਨੀ ਦੇਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਬਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਬਾਬੀਆਂ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ। ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਹੁਨਰੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਏਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਸੰਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਸਿਆ ਸੰਨ 1900 ਦੇ ਅੰਤੇ-ਤੇਤੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅੰਤਾਂ ਵੀ ਗਿਰਾਵਟ ਭਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਮੰਨੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਕਿਵਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਕਿਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਵੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਬਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਬਾਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕੀਰਤਨੀਏ ਵੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਰਬਾਬ ਨੂੰ

bhai lal duja

ਸਰਾਬਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਕੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋਤਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਬਾਬੀਏ ਮੁੜ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਾਬਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਰਬਾਬੀ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਵਰਜਿਤ ਤਮਾਕੂ ਦੀ ਸ਼ਰੋਆਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੰਹ-ਸਿਰ ਮੁਨਾ ਕੇ ਪਤਿਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਲਸਿਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਗੰਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਰਾਮੋਫ਼ੋਨ ਰਿਕਾਰਡ 1902 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਛਹਪੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੋਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਬਾਬੀ ਭਾਈ ਸਾਈਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ ਰਬਾਬੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਰੰਗਦੇ ਦੁਪਟਾ ਗੁਲਾਨਾਰੀ (ਪੀ5703), ਸ਼ਰਬਤ ਹਿਜਰ ਦੇ ਚਥਾ ਵਸਲ ਵਿਚ ਮਾਰ ਨਹੀਂ (ਪੀ5703), ਬੋਤਲ ਟੁੱਟ ਜਾਏ ਜਿਹਨੇ ਖਸਮ ਸੁਦਾਬੀ ਕੀਤਾ (ਪੀ5785), ਮੁੰਡਾ ਰੋ ਪਿਆ ਡੋਲੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫਤਕੇ (ਪੀ5829), ਸਾਈਂ ਦਿੱਤਾ: ਲੱਛੀਏ ਕੁਆਰ ਗੰਦਲੇ (ਪੀ805), ਕਮਲੇ ਨੀ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰੀ ਜਾਨ ਦੇ (ਪੀ805), ਪੀਤ ਕਰੇਂਦੇ ਨਾਜ਼ਕ ਬੁੰਦੇ (ਐਨ 1073), ਪਹੁੰਚੀ ਕਿਉਂ ਨੀ ਦਿੰਦਾ ਘੜਕੇ (ਐਨ 1073) ਭਾਈ ਘਸੀਟਾ: ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਾਹੀ ਲੈਣ ਆਇਆ (ਪੀ 3612), ਕਿਹੜੇ ਯਾਰ ਦਾ ਤੱਤਾ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ ਨੀ ਹਰਨਾਮ ਕਰੇ (ਪੀ 3852), ਬਾਣੀਏ ਦੀ ਦਾਲ ਕਰਾਰੀ (ਪੀ 3852), ਤੂੰ ਬੁੱਢਾ ਸੁਣੇਦਾ ਮੇਰੇ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਹੁਣ ਵੇ (ਪੀ 3997) ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਜੀ: ਖੱਤ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਮਹਿੰਦੀ (ਪੀ4046), ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੌਂਗਿਆ ਹੇਠ ਜੰਡ (ਪੀ4046) ਭਾਈ ਵਲੈਤ ਜੀ: ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਕੀਤਾ ਬੇਹਾਲ ਮੈਨੂੰ (ਪੀ 5789), ਹੀਰ ਦੇ ਵਿਯੋਗ ਤੇਰੇ ਟਿੱਲੇ ਆ ਗਿਆ (ਪੀ 5789) ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਬਾਬੀ ਭਾਈ ਛੈਲਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹਰ ਮਨਮਤਿ ਦੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਬਾਬੀ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਰਾਜ ਗਾਇਕ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪੁੱਜਕੇ ਸ਼ੁਕੀਨ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈ ਦੇਸਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਰਬਾਬੀ ਸਨ ਇਹ ਖੁਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਸਾਈਂ ਦਿੱਤਾ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਹ 23 ਅਗਸਤ 2020 ਨੂੰ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ

ਕੀਰਤਨ ਕੋਤਾ ਸੀ। ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਐਨ ਉਲਟ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਸਨ। ਮਸਾਲ ਤੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਬਾਬੀਆਂ-ਰਾਗੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਰਿਕਾਰਡ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੈਚਿਕਟ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੈ:

ਭਾਈ ਦੇਸਾ: ਮੇਰੇ ਨਰਮ ਕਲੇਜੇ ਲਾਈਆਂ ਸੁਈਆਂ ਸਾਰ ਵਾਲੀਆਂ (ਪੀ5576), ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਧੌਲੀਆਂ (ਪੀ5576),

ਭਾਈ ਫੈਜ਼: ਬੰਕੇ ਨੈਣਾਂ ਵਾਲੀਏ ਦੇ ਜਾ ਕਰੇਲੇ(ਪੀ 5512), ਮੰਦਾ ਨੌਰੀਏ ਦਾ ਪੁੱਤੜ (ਪੀ 5512), ਲੱਕ ਮੇਰਾ ਤੌੜ ਸੁੱਟਿਆ (ਪੀ5578), ਸੂਹਾ ਕੁਤਤਾ ਦੇਨੀਆ ਛਪਾ, (ਪੀ5578), ਮੇਰਾ

ਭਾਈ ਲਾਲ ਜੀ: ਲਾਓ ਖ਼ਬਰ ਗਿਰਧਾਰੀ, ਦਰੋਪਤਾਂ ਰੋਇ ਪੁਕਾਰੀ

ਭਾਈ ਫੈਲਾ: ਬੱਲੇ ਪਟੋਲਿਆ ਤੇਰੇ (ਪੀ 3611), ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ(ਪੀ 3611), ਮਾਰ ਸੱਟੀ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਵੇ(ਪੀ 3851), ਕਿਹੜੇ ਯਾਰ ਕਰ ਲਈ (ਪੀ3811), ਚੂਤੇ ਵਾਲੀ ਬਾਂਹ ਕੱਢਕੇ (ਪੀ4777), ਪ੍ਰੋਮ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ(ਪੀ4777), ਘੱਗਰੇ ਚ ਪੈਣ ਪੁੰਜਰਾਂ (ਪੀ 4578), ਨਾਗ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਡੱਸ ਨੀ ਗਿਆ (ਪੀ 4880), ਮੇਰਾ ਲੱਕ ਦੁਖਦਾ ਸਿਰ ਵੱਖ ਦੁਖਦਾ(ਪੀ4988),

ਭਾਈ ਸੰਤੁ: ਤੇਰਾ ਲੱਗ ਚਮਕਾਰੇ ਮਾਰੇ (ਪੀ 5234), ਪੱਥੀ ਨੂੰ ਲਵਾਦੇ ਪੁੰਗਰੂ (ਪੀ 5234), ਮੈਂ ਲੁੱਟ ਗਈ ਹੀਰ ਸਿਆਲ ਵੇ (ਪੀ 5582), ਸਦਾ ਨਾ ਜਵਾਨੀ ਰਹਿਣੀ (ਪੀ 5582)

1934 ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਬੋਲਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ’ ਵਿਚ ਦਾ ਹੀਰੇ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਭਾਈ ਖ਼ਹਿਰਾ ਅਤੇ ਮਹਿਰਾ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਬਾਬੀ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੜਤ ਗਵਾ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਹਿਫਲਾਂ ਅਖਾਡਿਆਂ ਵਿਚ ਗੰਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਦਿਨੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੰਦੀਆਂ ਕਰੀਚਦੇ ਸਨ ਪਰ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਮੰਤਾਂ ਦਾ ਕਵਜਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਲਦੀ। ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅੰਰੰਭ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀਆਂ

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸੂਫ਼ੀ ਮੁਸਤਾਕ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਉੱਕ-ਉੱਕਾ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਰਬਾਬੀ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੀ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਂਗ ਡਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਵੇ।

-ਗੁਰਮੇਵਕ ਸਿੱਖ ਧੋਲਾ
ਸੰਪਰਕ: 8360752220

Digitized by srujanika@gmail.com

ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਜਾਣੂਂ ਫੈਲੀਆਂ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਲਹੀਆਂ

ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਝੰਜੜ ਨਹੀਂ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਮਉਣਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਖੱਬੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੋਂਗਲਾ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘੋਰੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਮਗਰੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ।

ਸਮਝ ਲਵੇ। ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਦੂਰ, ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰੰਜੀ ਦੀ ਸੰਖੀ ਨੱਪਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਪਸਾਰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਹਾਰੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਅਜੋਂ* ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕੋਂ** ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਆ ਕੇ ਪੈਸਾ ਲਾਵੇ* ਐਥੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸਸਤੀ ਹੈ ** ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੈ। ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਲ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਨੱਧੀ ਹੈ ਕਾਰਲ ਸਾਰਕਸ ਦਾ ਕਹ ਗੱਲ ਕਿ “ਚੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸੇ ਇੱਕ ਹੋ ਜਾਓ” ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਕਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਮੇ, ਅਕਾਊ ਅਤੇ ਬਕਾਊ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀਡਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸੱਠਵਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂਬਾ ਵਿਚ ਫੀਦਲ ਕਾਸਟਰੋ ਅਤੇ ਅਨੱਧੀ ਹੈ ਕਾਰਲ ਸਾਰਕਸ ਦਾ ਕਹਾਂਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਪਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਫੇਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾ ਅਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਬਾਂ ਸਰੋਂ ਭੇਜ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿਦਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਲਨ ਨੂੰ ਬਦਨਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧ ਹੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਸਿਸ ਰਚੀ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਾਲ ਵਿੱਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਹਿੱਤੇਸੀਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਯਤਕਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਹੰਡੂਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸੂਝ ਅਤੇ ਪੱਡੋਆ ਨੂੰ ਸੂਈ ਦੇ ਨਿਕੇ ਜਿੰਨੀ ਧਰਤੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਡਾਨੀ-ਅਬਾਨੀ ਦੀ ਲੁਟ ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਤਿਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਢੂਢੀਆਂ ਲਹਿ ਗਈਆ ਹਨ।

ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ 9876768960

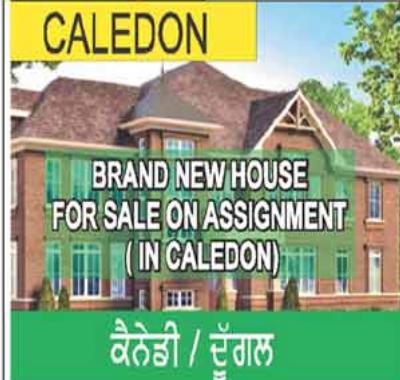
Other Realtors only Promise
But JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH
GUARANTEE

Advertisement
GUARANTEED
TILL SOLD

JAG AUJLA

REAL ESTATE BROKER

DIR: 416-371-7777
j.aujla@rogers.com www.jgaujla.com
RE/MAX Realty Specialist Inc., Brokerage
Independently Owned and Operated
Off: 905-456-3232
www.BramptonTopRelator.com

CALEDON

BRAND NEW HOUSE
FOR SALE ON ASSIGNMENT
(IN CALEDON)

ਕੈਨੋਡੀ / ਚੁੱਗ੍ਰਾ

ਬੇਂਦ ਨੀਂ ਪਿਆ ਸੌਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਲਾਗਭਾ 2800 ਵਰੋਂ ਅਤੇ
ਫੁੱਟ ਏਗਲਾ ਤੋਂ 42 ਫੁੱਟ ਵਾਲੀ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4
ਬੈਚਰਮ ਅਤੇ 4 ਵਾਸ਼ਮ ਹਨ ਮੌਜੂਦ 10 ਫੁੱਟ ਮਿਨਿਗ।
ਡਾਕਟਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਨੂੰ ਲੁਕ੍ਕ ਹੈ ਅਤੇ 19 ਫੁੱਟ ਹਾਥੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ।
ਏਚਡੂਡ ਫਲੋ, ਕਲ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਬਿਲਨ ਅਤੇ
ਕਾਰਗਟਸ ਵਾਲਿਊਮ ਰਾਧਾ ਸੈਨਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ।
ਵੇਗੀ ਸਾਫਟਾਂਗ ਲਈ ਜੇਤੂ ਅੱਜਲਾ ਨਾਲ 416-371-7777 ਤੋਂ
ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕੇਂਦੇ।

BRAMPTON

\$749,905

William /Vodden /Main
3 ਬੈਡਰੂਮ, 2 ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਦਾ ਬਹੁਤ
ਸੋਹਣਾ ਘਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2 ਬੈਡਰੂਮਜ਼ ਦੀ
ਫਿਲਿਸ਼ਡ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੈਪਰੇਟ ਐਟਰੈਸ
ਨਾਲ, ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਘਰ
ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਲ੍ਕ,
ਪਲਾਜਾ ਅਤੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ
ਸਿੰਟਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦੇ।

BRAMPTON

Sold over \$125,000
asking price in 6 days

Bovard/Torbram Commercial/Retail
1863 ਸ਼ੇਅਰ ਫੁੱਟ: ਫਿਲਿਸ਼ਡ ਬੇਸਮੈਂਟ ਦੇ ਕੋਲ, ਵਿਕਰਾਨ ਨੇ 250K ਦੇ
ਹਾਈਐਡ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਹੋਏ 2 ਵਾਸ਼ਰੂਮ, 3 ਡਾਕਟਰ
ਗੁਮ, 2 ਟਰੈਂਸੈਟ ਗੁਮ, ਬਿਕੀ ਪਲਾਜਾ, ਮੌਜੂਦ ਉਤੇ
ਸਾਬਿਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 416-371-7777

BRAMPTON

\$1,299,905

ਲਾਗਭਾ 2900 ਸ਼ੇਅਰ ਫੁੱਟ ਦਾ ਡਿਟੈਚਡ
ਘਰ। 5 ਬੈਡਰੂਮ, 4 ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਅਤੇ 2 ਬੈਚਰਮ
ਦੀ ਸੈਪਰੇਟ ਐਟਰੈਸ ਵਾਲੀ ਫਿਲਿਸ਼ਡ
ਬੇਸਮੈਂਟ, 1 ਓਕ ਸਟੋਅਰ ਕੇਸ, ਹਾਰਡਵੁੱਡ
ਅਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ਿਲ ਫਲੋਰ, ਪੈਟ ਲਾਈਟ, 1
ਮਾਸਟਰ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿੱਚ 5 ਪੀ.ਸੀ. ਫਿਲਿਸ਼ਡ
ਅਤੇ ਵਾਕਾਨ ਕਲਾਸਿਟ, ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਵਾਸ਼ਰੂਮ
ਅਤੇ ਪ੍ਰਹੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਹੂਲਤ,
ਅਤੇ ਮੁਹੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਹੂਲਤ।
ਪਲਾਜਾ ਤੋਂ ਮਿੱਟਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ।

BRAMPTON

Sold over \$60,000
asking price in 5 days

Orangeville Ontario L9W3X5

Rutherford/Kennedy/Will. Pkwy
\$774,905
5 ਲੈਨਡ ਬੈਕ ਸਪਾਲਿਨ ਟੀਚੈਚਰ ਘਰ, 3
ਬੈਡਰੂਮ, 3 ਵਾਸ਼ਰੂਮ, ਹਾਵ ਫਿਲਿਸ਼ਡ ਬੇਸਮੈਂਟ,
36 ਫੁੱਟ ਲਾਟ, 2020 ਵਿੱਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਚਨ, ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਵਾਸ਼ਰੂਮ
ਅਤੇ ਬੈਡਰੂਮ, ਹਾਈਵੇ 410 ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਸ਼ਦੀਰ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ।

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ 31 ਸਾਲਾ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ

- Free Evaluation of your Property
- Special Packages for First Time Buyer
- Arrangement of Low Mortgage rate Lawyer
- Arrangement of Home Inspection

Tel: 905.793.5777

31 Melanie Dr. Unit #4 Brampton, ON L6T 5H8

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ

Avtar Singh
Tiwana
Sales Representative

416.802.5866

FOR SALE
\$1,399,999
CASTLEMORE/GOREWAY

FOR SALE
\$1,449,995
COTTRELLE/HWY50

FOR SALE
\$1,149,000
SANDALWOOD/BRAMALEA

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

**Dr. Samreet Kaur
Randhawa**

General Family Dentist

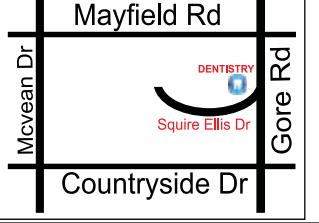
New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION

10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6
BRAMPTON, ON L6P 4K6

(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)

Tel : 905-794-5111

FIRST LOCATION

DENTISTRY @ BONNIE BRAES
50 CHESTERWOOD CRES, UNIT 2
BRAMPTON, ON L6Y 0Z4
(OPP. CHURCHVILLE PUBLIC SCHOOL,
JAMES POTTER / BONNIE BRAES INTERSECTION)
Tel : 905-230-9044

ASIAN FOOD CENTRE

Eid SALE

7TH MAY TO 16TH MAY 2021 Fresh Fruits, Vegetables, Indian & Canadian Grocery

AASHIRVAAD SELECT ATTA \$10.99 EA REG. \$11.99	DEEP CHAKKI ATTA \$7.99 EA REG. \$9.99	SHER DESI STYLE ATTA 20LB \$9.99 EA REG. \$11.99	TAJ ATTA \$9.99 EA REG. \$10.99	SAFFRON \$1.79 TG REG. \$2.99	KASTURI TOOR DAAL(10LB) \$8.99 10LB REG. \$11.99	RED LENTIL \$2.99 4LB REG. \$3.99	BLACK CHANA \$3.49 4LB REG. \$4.49	PARLE-G \$0.79 300G REG. \$1.29	MR. GOUDAS SALT \$0.99 1KG REG. \$1.49
ASIAN BASMATI RICE \$8.99 SLB REG. \$10.99	INDIA GATE PREMIUM RICE \$9.99 SLB REG. \$12.99	AFC DIAMOND RICE \$7.99 10LB REG. \$10.99	HANDI EXTREME RICE \$9.99 SLB REG. \$11.99	817 EXCEL RICE \$10.99 SLB REG. \$12.99	BRITANNIA GOOD DAY COOKIES 3 FOR 2' TSN \$2.79 600G REG. \$3.99	MR GOUDAS CHICK PEAS \$1.49 796GM REG. \$1.79	DABUR REAL JUICE \$1.99 TL REG. \$2.99	MTR VERMICELLI \$2.79 900G REG. \$3.49	FROOTI MANGO DRINK \$2.99 1L REG. \$3.99
TRUST SUGAR \$6.99 SLB REG. \$8.99	REDPATH SUGAR \$1.99 REG. \$2.99	KTC MUSTARD OIL \$3.99 750ML REG. \$5.99	DEEP KESAR MANGO PULP \$4.99 EA REG. \$5.99	PACHRANGA FOODS MIX PICKLE \$3.49 800G REG. \$4.49	YIPPEE MASALA NOODLES 4 FOR 1' 75G EA \$0.99 400G REG. \$1.79	PRAN PUFFED RICE \$1.99 375G REG. \$2.49	PRAN JAM \$1.99 375G REG. \$2.49	BRITANNIA MILK RUSK \$2.79 560G REG. \$3.49	FROOTI PLAIN PEAS \$4.99 1.7 KG REG. \$6.99
RED LABEL TEA \$6.99 216 BAGS REG. \$8.99	TETLEY TEA \$9.99 216 BAGS REG. \$11.99	EMIRATES NEST PASTA \$1.29 400G REG. \$1.99	MAZOLA CANOLA/VEG OIL \$3.49 1.5L REG. \$4.49	ALSHIFA HONEY \$5.99 500G REG. \$6.99	BIKANERI COOKIES \$4.99 2.5LB REG. \$5.99	BOURBON BISCUITS (390GM) \$2.49 EA REG. \$3.49	DAWN PLAIN PARATHA \$6.99 EA REG. \$7.99	DAWN TANDOORI NAAN \$5.99 15PC REG. \$6.99	POPULAR PLAIN NAAN \$5.99 25PC REG. \$6.99
HALDIRAM SOAN PAPDI \$1.99 250G REG. \$2.99	DABUR MUSTARD OIL \$5.99 IL REG. \$6.99	AFC LAUNDRY SOAP \$2.99 1KG REG. \$3.99	QUALITY IDLI RICE \$5.99 SLB REG. \$6.99	PAKISTANI ROOHAFZA \$3.49 250G REG. \$4.49	PRAN FLATTENED RICE (POHA) \$1.29 250G REG. \$1.79	CIAN FRESH CUT VEGETABLES \$0.99 (240G) EA REG. \$1.29	PRAN ASST CHUTNEY \$2.29 300G REG. \$2.99	PRAN FROOTO JUICE \$2.29 1500ML REG. \$2.99	
MOTHER DAIRY PANEER \$3.99 EA REG. \$4.99	ASIAN BESAN \$3.99 SLB REG. \$5.49	BRITANNIA MILK & WHEAT RUSK \$1.49 (305 GM) EA REG. \$1.99	MOTHER FOOD MAKHANI \$3.99 220GM REG. \$4.99	HEINZ TOMATO KETCHUP \$3.99 TL REG. \$5.79	CIAN FRESH CUT VEGETABLES \$0.99 (240G) EA REG. \$1.29	PRAN ASST CHUTNEY \$2.29 300G REG. \$2.99	PRAN FROOTO JUICE \$2.29 1500ML REG. \$2.99		

ASIAN FOOD CENTRE

www.AsianFoodCentre.com

We reserve the right to limit the quantity. Prices subject to change without notice, while supplies last. Product images are for illustration purpose only. Design & Print by InfoTech Media

ETOBOCKE 10 Westmore Dr. 416-740-3262 HEAT SHOP AVAILABLE	MISSISSAUGA 1075 Ceremonial Dr. 905-502-1600 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 621 Wanless Dr. 905-495-3336 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 2120 N Park Dr. 905-793-1338 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 80 Pertosa Dr. 905-460-0009 TOLL FREE 1-800-708-9232
BRAMPTON 40 Airport Rd B LaCoste Blvd. 905-794-8109 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 10510 Torbram Rd. 905-913-8017 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 10 Pannahill Dr. 905-913-8017 HEAT SHOP AVAILABLE	BRAMPTON 10 Pannahill Dr. 905-913-8017 HEAT SHOP AVAILABLE	

We reserve the right to limit the quantity. Prices subject to change without notice, while supplies last. Product images are for illustration purpose only. Design & Print by InfoTech Media